

**Щодо перевірки фактів,
викладених у повідомленні ДРС
від 19 липня 2024 року № 2886/20-24**

Міністерство юстиції України за результатами проведеної на підставі повідомлення Державної регуляторної служби України від 19 липня 2024 року № 2886/20-24 перевірки наявності будь-якої з обставин, визначених у частині першій статті 25 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», щодо наказів Міністерства освіти і науки України від 24 червня 2024 року № 909 «Про внесення змін до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2024 року за № 946/42291, від 24 червня 2024 року № 910 «Про деякі особливості набуття та поновлення статусу здобувача вищої освіти у 2024 році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2024 року за № 945/42290, повідомляє.

Організацію, повноваження та порядок діяльності центральних органів виконавчої влади України визначено Законом України «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до частини другої статей 1, 2 якого міністерства діють за принципом єдиначальності, забезпечують формування та реалізують державну політику в одній чи декількох сферах, а їх повноваження поширюються на всю територію держави.

Так, абзацом другим пункту 1 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, визначено, що головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки є Міністерство освіти і науки України, яке відповідно до частини другої статті 19 Конституції України діє лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Повноваження Міністерства освіти і науки України на нормативно-правове забезпечення функціонування системи освіти і науки та видання наказів з питань створення безпечного освітнього середовища, організації здобуття освіти, освітнього процесу та з інших питань у сфері освіти і науки, не

СЕД АСКОД
Міністерство юстиції України
№ 106136/124900-11-24/10.1.1 від 26.07.2024
Підписувач Балчук Олександр Анатолійович
Сертифікат 382367105294AF9704000000175A050018E96E01
Дійсний з 12.09.2023 16:41:31 по 12.09.2024 16:41:31

врегульованих законом в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду), передбачено абзацом другим частини третьої статті 57¹ «Державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» Закону України «Про освіту». Такі накази не є регуляторними актами та підлягають державній реєстрації лише у разі, якщо стосуються прав, свобод, законних інтересів та обов'язків громадян і юридичних осіб.

При цьому у 2022, 2023, 2024 роках прийом на навчання для здобуття вищої освіти здійснюється в особливому порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, без дотримання вимог Закону України «Про вищу освіту». Нормативно-правові акти у сфері вищої освіти, видані на виконання цього Закону, що не стосуються майнових питань, не є регуляторними актами (підпункти 22, 23 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону). Разом з тим відповідно до положень статті 44 цього Закону умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та не є регуляторним актом.

Крім того правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності визначено Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», який за сферою його дії не поширюється на здійснення регуляторної діяльності, пов'язаної з прийняттям актів, зокрема з питань запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного, надзвичайного стану, оголошення зони надзвичайної екологічної ситуації, мобілізації та демобілізації (абзац восьмий частини другої статті 3 зазначеного Закону).

Міністерство юстиції України листом від 23 липня 2024 року № 104083/124900-11-24/10.1.1 згідно з абзацом третім пункту 7 Порядку скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів, занесених до державного реєстру, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 31 липня 2000 року № 32/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 липня 2000 року № 458/4679 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15 травня 2013 року № 884/5), повідомило Міністерство освіти і науки України про необхідність надання інформації щодо дотримання вимог частини першої статті 25 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» при прийнятті зазначених наказів.

За інформацією суб'єкта нормотворення (пояснювальні записки до зазначених наказів від 24 червня 2024 року, листи Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2023 року № 1/13044-24, від 24 липня 2024 року № 1/13230-24) та за результатами проведених Міністерством юстиції України експертиз, зокрема на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколів до неї та з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis EC) встановлено, що:

наказ Міністерства освіти і науки України від 24 червня 2024 року № 909 «Про внесення змін до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році» прийнято суб'єктом нормотворення в межах повноважень, встановлених пунктом 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України від 08 листопада 2023 року № 3438-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року», відповідає положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколам до неї та практиці Європейського суду з прав людини (висновок Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини від 24 червня 2024 року № 1736-5.4-24), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2024 року за № 946/42291 в установленому законодавством про державну реєстрацію нормативно-правових актів порядку та не підпадає під сферу дії Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» і не потребує проходження всіх необхідних процедур, передбачених цим Законом;

наказ Міністерства освіти і науки України від 24 червня 2024 року № 910 «Про деякі особливості набуття та поновлення статусу здобувача вищої освіти у 2024 році» прийнято суб'єктом нормотворення в межах повноважень, встановлених частиною другою статті 64 Конституції України, пунктом 1 частини третьої статті 3, абзацом п'ятим частини першої статті 4, підпунктом 22, абзацом першим підпункту 23 пункту 2 розділ XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту», абзацом другим частини третьої статті 57¹ Закону України «Про освіту», статтею 17 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», абзацом шостим частини першої статті 21 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”», відповідає положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколам до неї та практиці Європейського суду з прав людини (висновок Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини від 24 червня 2024 року № 1735-5.4-24), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2024 року за № 945/42290 в установленому законодавством про державну реєстрацію нормативно-правових актів порядку та не підпадає під сферу дії Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» і не потребує проходження всіх необхідних процедур, передбачених цим Законом.

Враховуючи викладене, на сьогодні відсутні виявлені обставини, визначені у частині першій статті 25 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», для скасування рішення про державну реєстрацію зазначених наказів.